

rossa, tragué lo cap fora y féu una gran *salut* als senyors consellers», *Diet* del Consell barceloní, a 1613

Inadmissible el castellanisme *saludo*, el que avui tendeix a generalitzar-se és *salutació*, que ja es troba en Llull, i en el S XIV: «*saludem-lo* ab *salutació* complida», missatge des de Tunis, a. 1313 (*InuLC*) Els escr. Renaix. el tornaren a posar en curs de seguida «contestava aquelles *salutacions* ab sa acostumada afeblitat», Genís Aguilar (*Julita*, p. 5)

Saludar [origens] del ll. SALŪTARE id. Ja n'hem citats testimonis supra; així mateix en Llull: «totz vos *salut*, sobre tots faç lo sant senyal de la creu» (*Blanq*, *NCl* I, 134 13); per una carta urgellesa de c. 1260 sembla que s'havia usat en el sentit de 'rebre salutació': «Al --- bisbe --- io vos preg que m *saludez*, e faz: vos saber que ---», PPujol (*DocVgUrg*, 26 3). Sobre la dita consagrada *saludar de lluny* 'no acostar-se a algú' (*Dona barbuda de lluny la salutada*), en oc ant. i cat., comentari de Spitzer (*ZRPh* LI, 291-4)

Saludable [S. XIII, Llull, *VidesR*]: que li donen el sentit de 'salvador': «la *saludable* redempció de l'humà linatge» (traduint «judicium salutaris», 322 14), 113v2; «*saludable* cosa: salubris; *saludablement*: sa lubriter, *Salutariter*», Busa-N. *Saludament Saludejar* *Saludador* espècie de curander a qui gent popular atribueix virtuts màgiques; veg explicacions en *DAG* i *AlcM* A l'Alta Cerdanya diuen que ha de ser «el setè fill mascle que tinguin els mateixos pare i mare, sense interrupció de femelles; té una marca en forma de creu, o de flor de lliri, a la volta del paladar i al palmell de la mà; pot guarir certes malalties, com la ràbia, i apagar els incendis» (Brousse, *La Cerd Fr*, 167-8). En el Migjorn val. «tenien una creueta davall de la llengua, i havien d'haver nascut el dia de Dijous Sant; quan algú havia estat mossegat per un gos o picat per un escurçó («vibora»), anaven a cercar al *saludador*, que li guaria la ferida aplicant-li la boca i xuclant-la», *Salvā* (*Callosa d'En S.* II, 101). La formació del mot no és ben clara, car el «saludador» no 'saluda' ni fa salutacions en cap forma, i el verb *saludar* no consta en el sentit de 'dotar de salut', per més que el *DAG* (§ 2) i *AlcM* (§ 2a) el recullin amb l'acc. de 'fer de saludador', però només recentment, i llavors pot haver estat extret de *saludador*. És possible (sobretot tenint en compte el caràcter «sapiencial» del personatge, no impròpi per a formacions lingüístiques no ben vulgars) que en realitat sigui un compost *salut+dador*: i també així s'explicaria millor la forma *salutadors* que usen a *Callosa*; *assaludar*, *assaludador*.

Salutivol, -ola *Salutifer*: «comença la devota e *salutifera* contemplació dels misteris de la acerba passió del Senyor nostre Jhesús», Fc. Prats, a. 1487 (*JMBover*, *BiEscrBal.* II, 154). *Salutari Salutejar*

Entresaludar-se Resaludar; *resalutar* 1571 (*DAG*); *resalutació*

Salubre [Lab. 1840; 1588], pres del ll. *salüber*, -bris, -bre, id.; *salubrement* [Belv.]. *Salubritat*. «Los ayres de Sarrià tenen gran nomenada, per lo que atrahien a molta gent a divertir-se, per sa *salubritat*, y plantar-hi torres», B. de Maldà (*Excurs*, 110). *Insalu-*

bre; *insalubritat* [Lab 1888].

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *salvo* verb, *salvu* verb, *sau* verb, *salvi* verb, *sal* verb, *salv* verb, *salu* verb, *Déus-lo-salvu*, *Déus-lo-salvo*, *Déus-lo-salvi*, *Déus-lo-salu*, *Déus-lo-sal*, *Déu lo salve*, *salvar aigues*, *salvable*, *insalvable*, *salvació*, *salvador*, *salvaire*, *salvament*, *salvant*, *salvant que*, *salvat*, *salvateria*, *salvatela*, *salvatella*, *salvacòs*, *salvadany*, *salvaespases*, *salvaguarda*, *salvagorda*, *salvaguardar*, *salvallahçadores*, *salvapols*, *salvaterra*, *salvatot*, *salvavides*, *salvo*, *salvi*, *salu*, *salv*, *salp*, *salve*, *sauv*, *sal*, *saul*, *sau*, *salvo i segur*, *sau e segur*, *salu e segur*, *salve e segur*, *sal e segur*, *saul e segur*, *salvi e segur*, *salp e segur*, *sa e salvo*, *sa e saul*, *sa e salu*, *sa e sau*, *sa e sal*, *saul e franch*, *a nostre salv(e)*, *a nostre sau*, *salvu* partícula, *salvo* partícula, *sal* partícula, *saul* partícula, *sal de*, *saul de*, *saul a*, *salv que*, *sal que*, *salvo que*, *salvu que*, *salvo si*, *salvament*, *salva*, *salveta*, *contrasalva*, *salvetat*, *fermança de salvetat*, *salconduit*, *salvoconduit*, -*duit*, *salvífic*, *salvemare*, *sàlvia*, *salvi*, *sàuvia*, *sàuia*, *sàbbia*, *sàvia*, *salviar*, *salvat*, *salvió*, *salut*, *saludo*, *salutació*, *saludar*, *saludar de lluny*, *saludable*, *saludablement*, *saludament*, *saludejar*, *saludador*, *salutador*, *assaludar*, *assaludador*, *salutari*, *salutejar*, *salutivol*, *salutifer*, *entresaludar-se*, *resaludar*, *resalutar*, *resalutació*, *salubre*, *salubrement*, *salubritat*, *insalubre*, *insalubritat*

Salvatge, *salvatgejar*, *salvatgeria*, *salvatgesa*, *salvatgi*, *salvatgia*, *salvatgina*, *salvatgisme*, *salvatjada*, V. *selva Salvavides*, V. *salvar Salvazina*, V. *salvatgina* (*SELVA*) *Salve*, *salvemare*, *salveta*, *salvetat*, *sàlvia*, *salvat*, *salvífic*, *salvió*, *salvo*, *salvoconduit*, -*ducte*, V. *salvar*

SALZE, del ll. SALIX, -ICIS, id. □ 1.ª doc : c. 1306.

«Con pot hom adobar cases raumàtiques --- si la casa deu ésser enjoncada de rama vert, quart-se hom que no sia ayguosa ---, mas pot ésser enjoncada de murta o de *saltze* o de semblans», Arnau de Vilanova (versió de B. Sarriera, *Reg de Sanitat*, *NCl* II, 109 8). *Salçes* tres vegades en un doc. de Tortosa de 1340 (*BABL* XI, 397). Per influència d'*alber* que, en plural, es pronuncia *albes* des de molt antic (fins en val), aparegué en aquest nom d'arbre una variant *sälzer*, que degué ser la de JRoig: «me féu membrant / --- / del manament / --- / lo món omplir / degués complir / --- / —Bé saps l'exemple / —dix— de Sent' Ana: / com canya vana, / pòpul, chop, àlber, / olm, vern e *sälzer*, / qui fruyt no fan / e al foc van / ---».¹

És ja antiga la variant fonètica *saule*, deguda a la norma fonètica dialectal estudiada en *LleuresC*, 216, 212-213 (ja 1953; *AlcM*, amb extravagant ignorància la creu manllevada del francès); és la que canvià *alzina* en *aulina*, *alzet* en *aulet*, *polze* en *poule* (ms B de les *VidesR*, 117v2 i 118r2), *Salzeda* i *Salzet* en *Sauleda*, *Saulet*, passant per l'antiga pronúncia *salde* amb assimilació *salle*. La forma intermèdia amb *d* ha quedat en el nom dels pobles *Saldes* a l'Alt Berguedà i *Saldet* en el Baix Empordà: anomenats encara, aquell